

Bevarandeplan för Natura 2000-området Lappland

Områdesnummer: SE0250018

Areal: 968,4 ha

Kommun: Skinnskatteberg

Lägesbeskrivning: Utmed väg 233 ca 5 km öster om Skinnskatteberg

Ägandeförhållande: Statligt (delvis Naturvårdsverket och delvis Sveaskog)

Områdestyp: SAC (enligt art- och habitatdirektivet) och SPA (enligt fågeldirektivet)

förklarat som SPA av regeringen januari 1998

föreslaget som pSCI januari 1997

fastställt som SCI januari 2005

förklarat som SAC mars 2011

Ingående naturtyper:

Öppna mossar och kärr (7140)

Aapamyrrar (7310)

Taiga (9010)

Skogsbevuxen myr (91D0)

© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

Ingående arter:

Bivråk (A072), Fiskgjuse (A094), Järpe (A104), Tjäder (A108), Trana (A127), Ljungpipare (A140), Grönbena (A166), Sparvuggla (A217), Slaguggla (A220), Pärloggla (A223), Nattskärria (A224), Spillkråka (A236), Tretåig hackspett (A241), Törnskata (A338), Orre (A409)

Nuvarande skyddsform utöver Natura 2000: Naturresevat

Bevarandeplan fastställd/uppdaterad: 2013

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden (naturtyper och arter), vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Bevarandeplanen ska fungera som en hjälp för fortsatt bevarande av naturvärdena i Natura 2000-området och som ett underlag vid eventuella tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska vara ett levande dokument och den kommer att ändras och kompletteras när ny kunskap erhålls för området eller om naturvårdsinriktad skötsel och om arters ekologi.

Innehåll

1.1	Vad är Natura 2000?.....	2
1.1.1	Tillståndsplikt och samråd.....	2
1.1.2	Exempel på annan lagstiftning för området.....	2
1.2	Områdesbeskrivning	3
1.3	Syfte	4
1.4	Ingående naturtyper enligt art- och habitatdirektivet.....	4
1.5	Ingående arter enligt fågeldirektivet	4
1.6	Definition av naturtyper samt bevarandemål	5
1.6.1	Öppna mossar och kärr (7140).....	5
1.6.2	Aapamyrar (7310).....	6
1.6.3	Taiga (9010)	7
1.6.4	Skogsbevuxen myr (91D0)	9
1.7	Hotbild - vad kan påverka naturtyperna negativt?	9
1.8	Arternas ekologiska krav och bevarandemål.....	10
1.8.1	Bivråk (<i>Pernis apivorus</i>).....	10
1.8.2	Fiskgjuse (<i>Pandion haliaetus</i>).....	11
1.8.3	Järpe (<i>Bonasa bonasia</i>).....	11
1.8.4	Tjäder (<i>Tetrao urogallus</i>)	11
1.8.5	Trana (<i>Grus grus</i>)	12
1.8.6	Ljungpipare (<i>Pluvialis apricaria</i>).....	12
1.8.7	Grönbena (<i>Tringa glareola</i>).....	13
1.8.8	Sparvuggla (<i>Glaucidium passerinum</i>).....	13
1.8.9	Slaguggla (<i>Strix uralensis</i>)	14
1.8.10	Pärluggla (<i>Aegolius funereus</i>).....	14
1.8.11	Nattskärta (<i>Caprimulgus europaeus</i>).....	15
1.8.12	Spillkråka (<i>Dryocopus martius</i>)	15
1.8.13	Tretåig hackspett (<i>Picoides tridactylus</i>)	16
1.8.14	Törnskata (<i>Lanius collurio</i>).....	16
1.8.15	Orre (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>)	17
1.9	Hotbild - vad kan påverka arterna negativt?	17
1.10	Bevarandeåtgärder	17
1.11	Uppföljning.....	18
1.12	Förankring av området och bevarandeplanen	18
1.13	Typiska arter	18
1.13.1	Öppna mossar och kärr (7140).....	18
1.13.2	Aapamyrar (7310).....	19
1.13.3	Taiga (9010)	20
1.13.4	Skogsbevuxen myr (91D0)	22
1.14	Litteratur	22

1.1 Vad är Natura 2000?

Länderna i EU samarbetar för att bevara det europeiska växt- och djurlivet för framtida generationer genom att bygga upp ett s.k. ”ekologiskt nätverk” av naturområden som kallas Natura 2000. Arbetet grundas på två EU-direktiv, *fågeldirektivet* och *art- och habitatdirektivet*. Avsikten med områdena är att bevara speciella, i EU-direktiven bestämda naturtyper och arter.

1.1.1 Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000-områdenas värden krävs tillstånd, enligt 7 kap 28a § miljöbalken, för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. *Även verksamheter eller åtgärder utanför ett Natura 2000-område omfattas av tillståndsplikt om de på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område.* Så kan t.ex. byggnation av väg eller hus, avverkningar i eller i omedelbar närhet av ett område och alla åtgärder som kan påverka hydrologin i Natura 2000-området vara tillståndspliktiga. Eftersom det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med Länsstyrelsen innan man påbörjar en åtgärd. Om det rör sig om en skogsbruksåtgärd ska man istället ha samråd med Skogsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas.

Tillstånd krävs inte för skötsel och förvaltningsåtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området samt för verksamheter som påbörjats före och pågick den 1 juli 2001. Förändringar av sådana verksamheter kan däremot vara tillståndspliktiga.

Om ett nekat tillstånd innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras har verksamhetsutövaren rätt till ersättning.

1.1.2 Exempel på annan lagstiftning för området

Natura 2000-området Lappland berörs även av annan lagstiftning. Här nedan listas några regelverk inom natur och miljö, som styr vad man får göra i området.

- Området är naturreservat.
- Delar av objektet berörs av strandskyddet, som gäller 100 m från strandlinjen ut i vattnet och inåt land samt 25 m från vattendrag.
- Det krävs tillstånd för att få sätta ut fisk i sjön enligt 2 kap 16 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen.
- Fåglarna i området är skyddade enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845), vilket innebär att det är förbjudet att avsiktligt fånga eller döda fåglarna eller förstöra eller samla in ägg samt förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra fåglarnas fortplantningsområden eller viloplatsar.

1.2 Områdesbeskrivning

Natura 2000-området Lappland utgörs av ett stort myrkomplex belägen på en högplåtå med relativt skarpa begränsningslinjer. Komplexet består av olika typer av myrar och sumpskogar omväxlande med torrare, barrskogsbevuxna myrholmar. De norra till centrala delarna av området är ett gammalt domänreservat som har ett formellt skydd mot skogsbruk. I samband med att Lapplands naturreservat bildades utifrån domänreservatet lade man samtidigt till intilliggande marker som bedömdes vara skyddsvärda. I dessa marker bedrivs det fortfarande skogsbruk, i men med mycket långtgående hänsyn till naturvården och friluftslivet. Lappland korsas av länsväg 233 som går tvärs genom området. Den hydrologiska påverkan från vägen är endast lokal och stör inte området i stort.

Myrarna utgörs i regel av rismossar med skvattram, ljung, kråkbär och gles martallsvegetation samt plana eller svagt sluttande fattigkärr med vitmossor, starr och tuvull. Två stora myrar i sydväst visar på väl utvecklade strängstrukturer. De är de enda i länet och några av de sydligaste i Sverige, eftersom strängbildningar främst förekommer i det norrländska skogsläglandet. Strängarna är bevuxna med gräs och örter, t.ex. blodrot, jungfrulin och blåtåtel, medan flarkarna är kala eller glest bevuxna med låga starrarter eller brun- och vitag. Delar av myrkomplexet är påverkat lokalt av äldre dikning och äldre hyggen.

I området finns det rikligt med hållmarker som är bevuxna med lågproduktiva tallskogar, i vissa delar av naturskogskaraktär. Marken här domineras av lavar och ris, främst ljung, kråkbär och lingon, samt vissa intressanta kärllväxter som tallört och bergglim. Andra delar av skogsmarken är mer produktiv och inslaget av gran, samt i viss utsträckning björk, är högre. I vissa delar går det över till sumpskog samt skogbevuxen myr. De flesta skogarna i området, främst de mer produktiva, är påverkade av äldre och/eller sentida skogsbruk, med en låg medelålder, likåldrighet och liten mängd död ved som följd. Delar av skogarna utanför det gamla domänreservatet har gödslats så sent som på 1980-talet. Det finns även gamla kolbottnar som vittnar om tidigare skogsbruksaktiviteter i området.

Området har ett rikt fågelliv och hyser många skogs- och myrfåglar som bivråk, fiskgjuse, orre, tjäder, trana, grönbena, pärluggla och nattskärna. Det finns även en mycket intressant insektsfauna med många rödlistade arter knutna till de äldre tallskogarna och till nydöd tallved, bl.a. den hotade tallgångbaggen. Mycket tyder på att många fler intressanta och hotade arter kan återfinnas med olika riktade inventeringar. De flesta växtarterna inom området är utpräglat nordliga, exempelvis dvärgbjörk, mossviol och tuvsäv, vilket gör dem extra intressanta. Här finns även inslag av västliga arter som i övrigt är sällsynta i Västmanland, bl.a. klockljung och blåmossa.

1.3 Syfte

Bevarandesyftet med Natura 2000-området är att de naturtyper och arter som finns i området ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region¹.

Bevarandesyftet och de uppgifter som anges i avsnittet ”definition av naturtyper” nedan, motsvarar den beskrivning av bevarandesyfte och värden som omnämns i 17§ Förordningen om områdesskydd. Tillsammans med bevarandemål och bevarandeåtgärderna i denna plan, utgör de underlag för tillståndsprövningar och visar hur myndigheterna behöver arbeta för att motsvara kraven i 16§ Förordningen om områdesskydd.

Prioriterade bevarandevärden

Det främsta bevarandesyftet med detta område är att bevara länets enda aapamyr med tillhörande strukturer.

Prioriterade bevarandeåtgärder

De naturvårdande skötselåtgärder som anges som önskvärda i fastställd skötselplan för naturreservatet Lappland genomförs. Detta innebär att bränning bör genomföras.

1.4 Ingående naturtyper enligt art- och habitatdirektivet

Tabell 1. I tabellen anges de naturtyper (fullständigt namn på naturtypen anges inom parentes) som anmälts enligt art- och habitatdirektivet, dess areella utbredning samt bevarandestatus för naturtyperna. Naturtypernas ungefärliga utbredning framgår av kartbilagan.

Kod	Naturtyp	Areal (ha)	Bevarandestatus
7140	Öppna mossar och kärr (Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn)	8,6	Gynnsam
7310	*Aapamyrar	342,4	Gynnsam
9010	*Taiga (Västlig taiga)	123,7	Ogynnsam
91D0	*Skogsbevuxen myr	0,6	Osäker

* = Prioriterad naturtyp

1.5 Ingående arter enligt fågeldirektivet

Tabell 2. I tabellen anges de fåglar som anmälts enligt bilaga 1 i fågeldirektivet, övriga våtmarksfåglar som skyddas enligt fågeldirektivet samt bevarandestatus för arterna.

Kod	Art	Bevarandestatus
A072	Bivräk	Osäker
A094	Fiskgjuse	Osäker
A104	Järpe	Osäker
A118	Tjäder	Osäker
A127	Trana	Osäker

¹ EU har indelats i 9 biogeografiska regioner baserat på huvudsakligen rådande klimat-, mark-, terräng- och vegetationsförhållanden samt mänsklig påverkan. Västmanlands län tillhör den boreala regionen.

A140	Ljungpipare	Osäker
A166	Grönben	Osäker
A217	Sparvuggla	Osäker
A220	Slaguggla	Osäker
A223	Pärluggla	Osäker
A224	Nattskär	Osäker
A236	Spillkråka	Osäker
A241	Tretåig hackspett	Osäker
A348	Törnskata	Osäker
A409	Orre	Osäker

* = Prioriterad art

Δ= Övrig våtmarksfågel

1.6 Definition av naturtyper samt bevarandemål

1.6.1 Öppna mossar och kärr (7140)

Definition av naturtyp

Naturtypen är mångformig och omfattar vitmosse- och mineraluppbygda, fattiga till intermediära, öppna eller mycket glest trädbevuxna myrar. De myrtyper eller myrelement som kan inkluderas är plana eller svagt välvda mossar och tillhörande laggkärr, nordlig mosse, plana (topogena) kärr, sluttande (soligena; lutning >3%) kärr, backkärr (lutning >8%), samt torvbildande mader (sumpkärr).

Torvtäcket är normalt minst 30 cm djupt, men kan vara tunnare i unga myrar. Gungflyn, mjukmattgolvet med vanligen mossrik vegetation som p.g.a. luftvävning i rotsystemet flyter på vatten eller lös gytta, inkluderas oavsett torvdjup.

Myrens hydrologi och hydrokemi får inte vara starkt påverkad av mänskliga ingrepp. Slätter kan bedrivas. Myren kan vara påverkad av mindre ingrepp som orsakat lokal störning i begränsade delar.

Strukturer i torven är sällsynt och utgörs i så fall av mindre tubbildningar. Trädskikt bestående av träd högre än tre meter får inte ha mer än 30 % krontäckning.

Två undergrupper kan urskiljas:

- Svagt välvda mossar
- Kärr och gungflyn

I Lappland förekommer båda undergrupperna.

Bevarandemål för naturtypen

Naturtypen består av mindre kärr och mossar med intakt hydrologi, insprängda i ett skogslandskap som bidrar med både skugga, vindskydd, död ved och stabil hydrologi. Den präglas av stabila förhållanden i topografi, struktur och sammansättning (exempelvis i träd- busk- fält- och bottenskiktet). De förändringar som sker är naturliga och går mycket långsamt. Vegetationen är naturligt fattig,

eventuellt med rikare inslag där vattengenomströmningen är kraftigare. I naturtypen finns gott om typiska arter. Arealen öppna mossar och kärr är minst 8,6 ha.

1.6.2 Aapamyror (7310)

Definition av naturtyp

Myrkomplex som domineras av kärr eller blandmyr främst i de centrala delarna. De centrala kärren är i huvudsak påverkade av tillrinnande markvatten men kan i viss mån även vara påverkade av sjöar o dylikt. Som myrkomplex klassas mosaiker av hydrologiskt sammanhängande myrmarker.

Myrtyper som strängflarkkärr och olika typer av blandmyror räknas automatiskt till aapamyror (även söder om den biologiska norrlandsgränsen). Andra myrtyper som därutöver kan ingå i ett aapamyrkomplex är t ex nordliga mossar av rostvitmossa-typ, plana (topogena) och sluttande (soligena) kärr, källor och källkärr, mader (sumpkärr) och sumpskog på torvmark. Kärren kan vara både kalkfattiga-kalkrika samt näringsfattiga-måttligt näringsrika. Vissa ingående typer kan ha ett torvdjup som är grundare än 30 cm. Samtliga myrtyper kan vara öppna eller trädklädda, dvs 0-100% krontäckning. Aapamyren är nordlig och bäst utbildad ovan den biologiska norrlandsgränsen.

Inom aapamyrkomplexet kan tuvor, höljor, dystrofa småvatten, dråg, bäckar och mader förekomma. Strukturer i torven i form av strängar, flarkgölar, flarkar och enstaka palsar kan förekomma på några av de ingående myrtyperna.

Kärrets hydrologi och hydrokemi får inte vara tydligt påverkad av mänskliga ingrepp. Mindre ingrepp som orsakat lokal störning i begränsade delar av myren kan accepteras.

Inom naturtypen aapamyror finns en stor variation av olika undergrupper, som alla har olika ekologiska förutsättningar och som ofta utgör egna naturtyper när de inte ingår i ett aapamyrkomplex. I Lappland förekommer följande undergrupper:

- Öppna mossar och kärr
- Myrsjöar
- Högmosse
- Fattiga till intermediära strängflarkkärr och blandmyror
- Lövsumpskog
- Skogsbevuxen myr

Bevarandemål för naturtypen

Naturtypen består av ett variationsrikt myrkomplex där alla undergrupper nämnda ovan, ingår. I naturtypen finns gott om typiska arter.

Myrarna i naturtypen (öppna mossar och kärr, högmosse och fattiga till intermediära strängflarkkärr och blandmyrar) har en intakt hydrologi. De präglas av stabila förhållanden i topografi (exempelvis strängstrukturer), struktur och sammansättning (exempelvis i träd- busk- fält- och bottenskiktet). De förändringar som sker är naturliga och går mycket långsamt. Vegetationen är naturligt fattig, eventuellt med rikare inslag där vattengenomströmningen är kraftigare.

Skogarna i naturtypen utgörs av skogsbevuxen myr och lövsumpskog. Den första består av talldominerad skog, eventuellt med inslag av gran och björk. Den senare är en björkdominerad sumpskog. Strukturen och artinnehållet i skogarna varierar med bl.a. markens fuktighet. Det finns gott om gamla och senvuxna träd där många av barrträden har bohål. Det finns även gott om död ved i olika former, grovlekar och nedbrytningsfaser. Skogarna präglas av naturliga processer och naturliga, småskaliga störningar, såsom åldrande, avdöende och hydrologi. Markens hydrologi är intakt. Vattenregimen i de genomströmmande bäckarna är oreglerad och påverkar de omgivande skogarna naturligt. Omvälvande störningar i form av t.ex. storm, insektsangrepp eller översvämning, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling.

Myrsjöarna i naturtypen är två olika stora sjöar, varav den större (Håvtjärnen) omges av omväxlande skog och myrmarker medan den mindre (Bladtjärnen) omges helt av gungfly. Sjöarna är naturligt mycket sura p.g.a. sin sura och fattiga omgivning. De utgör livsmiljöer för ett antal fåglar knutna till vatten, bl.a. knipa, fiskmåns och gräsand.

Arealen aapamyrs är minst 342,4 ha.

1.6.3 Taiga (9010)

Definition av naturtyp

Naturtypen förekommer i boreal-boreonemoral zon på torr-blöt och näringsfattig-näringsrik mark och innefattar i typfallet produktiv skogsmark. Enstaka områden finns i kontinental region. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 30-100% och utgörs av gran, tall, björk, asp, rönn och sälg. Små inslag av andra inhemska trädslag kan förekomma. Naturtypen innefattar även brandfält och stormfällningar som då kan innebära en lägre krontäckning.

Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder, huvudsakligen brand/naturvårdsbränning, i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå om de utgör ett väsentligt värdehöjande komplement. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Skogens hydrologi ska inte vara under stark generell påverkan från markavvattning.

Näringskrävande örter finns endast undantagsvis.

Naturtypen hyser vanligtvis en mängd rödlistade arter som gynnas av lång skoglig kontinuitet, gamla träd, död ved eller brandfält och successionsstadier efter brand.

I naturtypen taiga finns en stor variation av olika skogstyper, från barrsumpskogar till hällmarkstallskogar. Dessa olika skogstyper har delats in i undergrupper till naturtypen. Skötseln utgår ofta från de störningar som har präglat skogstypen historiskt, t.ex. översvämning eller brand. De undergrupper som länsstyrelsen känner till i Lappland är:

- sumptallskog
- sumpbarrblandskog
- sumpblandskog
- tallskog
- hällmarkstallskog
- barrblandskog

Bevarandemål för naturtypen

Naturtypen är en mosaik av skogstyper; både torra, friska, fuktiga och blöta med omväxlande inslag av främst tall, gran och björk där tallen vanligtvis dominerar. Strukturen och artinnehållet i skogen varierar med bl.a. markens fuktighet. Det finns dock relativt gott om triviallöv vilket gynnar många fåglar i deras födosök. Många av träden är gamla och/eller grova och främst tallen innehåller bohål och lämpliga miljöer för hålhäckande fåglar.

Delar av naturtypen är präglad av brand och befinner sig i ett naturligt successionsstadium där skogens utseende bestäms av tiden för senaste brandtillfället. I perioder efter brand råder öppna förhållanden med stora mängder bränd, död ved och typiska arter som etablerar sig efter branden. I de områden som inte brinner är skogen olikåldrig och innehåller död ved i olika former, grovlekar och nedbrytningsfaser. Dessa områden präglas av naturliga processer och naturliga, småskaliga störningar, såsom åldrande, avdöende och hydrologi. I sumpskogarna är markens hydrologi intakt. Vattenregimen i de genomströmmande bäckarna är oreglerad och påverkar de omgivande skogarna naturligt. Omvälvande störningar i form av t.ex. storm, insektsangrepp eller översvämning, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling. Arealen taiga är minst 123,7 ha.

1.6.4 Skogsbevuxen myr (91D0)

Definition av naturtyp

Naturtypen förekommer på myrar (> 30 cm djupt torvtäcke) som är fuktig-blöt med högt liggande grundvattenyta. Näringsförhållandena är näringsfattiga–intermediära. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30-100%. Trädslagsblandningen varierar med myrtyp och näringsförhållanden men glasbjörk, tall och gran är vanliga trädslag.

Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Skogens hydrologi är inte under stark generell påverkan från t.ex. markavvattning, torvtäkt e.d.

Fält- och bottenskiktet domineras av ris, halvgräs, och vitmossor.

Kantzonen mellan trädklädd fattigmyr och öppen myr är ofta betydelsefull för insekter som kräver båda miljöerna.

Bevarandemål för naturtyp

Naturtypen består av talldominerad skog med inslag av främst gran och björk. Strukturen och artinnehållet i skogen varierar med bl.a. markens fuktighet. Det finns gott om gamla och senvuxna träd där många av barrträden har bohål. Det finns även gott om död ved i olika former, grovlekar och nedbrytningsfaser. Naturtypen präglas av naturliga processer och naturliga, småskaliga störningar, såsom åldrande, avdöende och hydrologi. Markens hydrologi är intakt. Vattenregimen i de genomströmmande bäckarna är oreglerad och påverkar de omgivande skogarna naturligt. Omvälvande störningar i form av t.ex. storm, insektsangrepp eller översvämning, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling. Arealen skogsbevuxen myr är minst 0,6 ha.

1.7 Hotbild - vad kan påverka naturtyperna negativt?

I områdets reservatsföreskrifter råder förbud mot ett antal aktiviteter, bl.a. att dika och dikesrensa, bedriva täkt, köra motordrivet fordon annat än på allmänna vägar och befintliga skogsbilvägar (undantaget skogsbrukets behov), plantera in främmande arter, fiska samt en rad olika exploateringar, varför dessa åtgärder inte tas upp som hot mot området. Om reservatsföreskrifterna skulle ändras i framtiden behöver även hotbilden för området ses över.

Förändring av områdets hydrologi är det största hotet mot naturtyperna eftersom de flesta av dem är beroende av stabila förhållanden med en intakt hydrologi. En förändring i hydrologin leder till konsekvenser för vegetationen samt för torvbildning och torvnedbrytning. Följden kan då bl.a. bli att våtmarkerna växer igen vilket missgynnar de typiska arterna samt de utpekade fåglarna, vilka kräver öppna områden för sitt födosök. Det är därför viktigt att åtgärder som sker i och utanför området bedrivs på ett sådant sätt att de inte påverkar hydrologin i området negativt. Exempel på verksamheter som kan ha en negativ påverkan är avverkning, markberedning, dikning, dikesrensning, transport över myrmark i samband med skogsbruk, vägbyggen och liknande exploateringar.

Produktionsinriktat skogsbruk är ett stort hot mot naturtyperna då det inte är förenligt med naturlig utveckling och bryter den skogliga kontinuiteten som så många arter är knutna till. Avverkning, gallring, plantering och andra skogliga åtgärder skapar en ensartad homogen skogsmark som saknar mycket av de strukturer som är viktiga för den biologiska mångfalden, bl.a. de utpekade fåglarna i området samt de sällsynta insekterna knutna till nydöd tallved. Större uttag av träd kan, förutom att själva träden med dess strukturer och trädlevande arter försvinner, även skapa markförstöring. Strandnära avverkning vid Håvtjärnen och Bladtjärnen skulle kunna medföra en minskad beskuggning och ändrad tillförsel av organiskt material till vattnet, vilket missgynnar många av arterna i miljön. Det kan även leda till grumling av vattnet.

Gödning, spridning av aska och kalkning i området och i omgivande marker förändrar de fysiska och kemiska förutsättningarna i området och kan försämra livsvillkoren för de typiska arterna.

1.8 Arternas ekologiska krav och bevarandemål

1.8.1 Bivråk (*Pernis apivorus*)

Artens ekologiska krav

Bivråken föredrar högproduktiva skogsmarker för sin bosättning, vilket i södra Sverige innebär lövskogsrika skogstyper i närheten av en sjö eller ett vattendrag. Lapplands komplexa myrmosaiken skapar ett varierat landskap med en varierande grad av skogsbeklädnad, vilket borde vara gynnsamt för bivråken. Förekomsten av getingar är viktigt då deras larver är ungarnas huvudsakliga föda. De vuxna fåglarna livnär sig huvudsakligen på småfågelungar, men även av grodor och troligen till viss del även av humlelarver och puppor.

Artens bevarandemål

Det förekommer häckande par av bivråk i Lappland. Målet är att arten även i framtiden häckar i området, men antalet häckande par kan variera naturligt mellan åren. Dess livsmiljö ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Artens livsmiljö har samma bevarandemål som naturtyperna öppna mossar och kärr (7140), aapamyror (7310), taiga (9010) och skogbevuxen myr (91D0).

1.8.2 Fiskgjuse (*Pandion haliaetus*)

Artens ekologiska krav

Fiskgjusen är helt beroende av tillgång till öppet vatten inom sitt hemområde (den kan jaga upp till någon mil från boplatsen) eftersom födan nästan uteslutande består av fisk. Den fångar endast ytligt gående fisk, ned till maximalt en halv meters djup. Lapplands naturskogsliknande skog förser fiskgjuse med lämpliga träd för sitt bobygge. Det vanligaste trädslaget är tall ($\geq 90\%$) där det stora risboet byggs i toppen av plattkronade, kraftiga träd, så att utsikt fås över omgivningen.

Artens bevarandemål

I Lappland finns det häckande par av fiskgjuse. Målet är att arten även i framtiden häckar i området, men antalet häckande par kan variera naturligt mellan åren. Dess livsmiljö ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Artens livsmiljö har samma bevarandemål som naturtyperna öppna mossar och kärr (7140), aapamyrar (7310), taiga (9010) och skogbevuxen myr (91D0).

1.8.3 Järpe (*Bonasa bonasia*)

Artens ekologiska krav

Järpen vill ha en tät blandskog med föryngring av främst gran och en lövträdsandel av al, björk och asp som överstiger 10 %. Granens huvudsakliga funktion är skydd medan alknoppar, alhängen och björknoppar är en viktig vinterfödoresurs. Arten gynnas av hög markfuktighet och förekomst av surdråg, alkärr och bäckar.

Den mosaikartade blandningen av öppna och i olika grad slutna marker i Lappland ger goda levnadsmiljöer för insekter, vilka är viktig föda för kycklingarna. Järpen är mycket stationär året om inom sitt revir (20-25 ha). När ett par har etablerat sig på en plats stannar de kvar där så länge biotopen är intakt.

Artens bevarandemål

Järpe förekommer i Lappland. Målet är att arten även fortsättningsvis ska förekomma regelbundet eller häcka i området, men förekomsten kan variera naturligt mellan åren. Dess livsmiljö ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Artens livsmiljö har samma bevarandemål som naturtyperna öppna mossar och kärr (7140), aapamyrar (7310), taiga (9010) och skogbevuxen myr (91D0).

1.8.4 Tjäder (*Tetrao urogallus*)

Artens ekologiska krav

För att tjädern ska finnas i livskraftiga bestånd krävs större sammanhängande skogsområden. Arten rör sig normalt inom ett område i storleksordningen 25 km² och Lappland är troligen viktigt för tjädern på våren. Arten är starkt traditionsbunden till speciella lekplatser, oftast bestående gammal, talldominerad skog med risvegetation i markskiktet. Det är viktigt att dessa platser bevaras. Vintertid lever tjädern på tallbarr och tallskott i äldre talldominerade skogar

medan den sommartid påträffas i mycket varierande marker, allt från gammal bärrik skog till nyupptagna hyggen. Då tjädern är beroende av stora sammanhängande skogsmarker är det viktigt att det omgivande skogslandskapet inte fragmenteras bl.a. genom avverkningar.

Våtmarker är en viktig biotop på våren då hönan under den tidiga våren till stor del livnär sig på späda skott av tuvull. Tillgången på proteinrika blad, blommor och frön bestämmer till stor del hönans möjlighet att producera ägg. Dessutom är våtmarker viktiga för kycklingarna då de är rika på insekter vilka är kycklingarnas födoresurs under de första levnadsveckorna.

Artens bevarandemål

Tjädern nyttjar Lappland som en del av sin livsmiljö. Målet är att arten även fortsättningsvis nyttjar området regelbundet, men förekomsten kan variera naturligt mellan åren. Dess livsmiljö ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Artens livsmiljö har samma bevarandemål som naturtyperna öppna mossar och kärr (7140), aapamyrar (7310), taiga (9010) och skogbevuxen myr (91D0).

1.8.5 Trana (*Grus grus*)

Artens ekologiska krav

Tranan häckar på sankt sjö- eller havsstränder, på våta myrmarker, på vattensjuka hyggen omgärdade av sumpskog, vid större slättsjöar, i öppna kärr, i sänkta sjöar och andra större eller mindre våtmarker. Ett gemensamt krav, oavsett val av habitat, är att tranorna har möjlighet att bygga boet oåtkomligt för marklevande rovdjur, dvs. alltid omgärdat av vatten. Under häckningstid lever tranan av rötter, skott och andra vegetabilier samt insekter, blötdjur, grodor, småfisk m.m. Under häckningen rör sig paret normalt inom ett område i storleksordningen 1 km².

Artens bevarandemål

Det förekommer häckande par av trana i Lappland. Målet är att arten även i framtiden häckar i området, men antalet häckande par kan variera naturligt mellan åren. Dess livsmiljö ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Artens livsmiljö har samma bevarandemål som naturtyperna öppna mossar och kärr (7140) och aapamyrar (7310).

1.8.6 Ljungpipare (*Pluvialis apricaria*)

Artens ekologiska krav

I södra Sverige häckar arten huvudsakligen i två olika miljöer. Det finns ett tynande bestånd på trädlösa högmossar, samt ett tämligen starkt bestånd på Ölands alvar. Gemensamt för de olika populationerna är kraven på stora öppna områden, med låg och gärna något gles växtlighet. Arten vill ha minst 15 ha öppen mark men först när arealen öppen mark överstiger 90 ha finns den på samtliga mossar. Ljungpiparen hävdar revir och rör sig då huvudsakligen inom ett område i storleksordningen på 15-30 ha, de häckande fåglarna utnyttjar gärna närliggande åkrar under födosöket.

Artens ekologiska krav

Det förekommer häckande par av ljungpipare i Lappland. Målet är att arten även i framtiden häckar i området, men antalet häckande par kan variera naturligt mellan åren. Dess livsmiljö ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Artens livsmiljö har samma bevarandemål som naturtyperna öppna mossar och kärr (7140) och aapamyror (7310).

1.8.7 Grönbena (*Tringa glareola*)

Artens ekologiska krav

Grönbenans lämpliga häckningsmiljöer utgörs av sankta stränder längs sjöar och vattendrag samt på fuktiga/våta gräs- eller starrbevuxna myrar som i Lappland. Arten kräver tillgång på öppet vatten och dyiga stränder. De största tätheterna hittar man i stora sammanhängande våtmarkspartier, men arten häckar regelbundet även vid mindre skogsomgärdade myrar. Grönbenan hävdar revir och rör sig då inom ett område i storleksordningen 1-5 km².

Artens bevarandemål

Det förekommer häckande par av grönbena i Lappland. Målet är att arten även i framtiden häckar i området, men antalet häckande par kan variera naturligt mellan åren. Dess livsmiljö ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Artens livsmiljö har samma bevarandemål som naturtyperna öppna mossar och kärr (7140) och aapamyror (7310).

1.8.8 Sparvuggla (*Glaucidium passerinum*)

Artens ekologiska krav

Sparvugglan är flexibel i sitt val av häckningsplats och förekommer i såväl naturbestånd som områden med en blandning av rena produktionsbestånd och hyggen. Det viktigaste är att lämpliga boträd finns att tillgå, vilket det ofta kan vara brist på då sparvugglan vill ha gamla bohål från större hackspett eller tretåig hackspett. Den optimala häckningsmiljön är gammal, flerskiktad grandominerad blandskog med rik förekomst av grova lövträd (främst asp, björk och al). Födan består av gnagare och småfåglar och arten jagar över arealer i storleksordningen 1,5 km².

Artens bevarandemål

Sparvuggla förekommer i Lappland. Målet är att arten även fortsättningsvis ska förekomma regelbundet i området, men förekomsten kan variera naturligt mellan åren. Dess livsmiljö ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Artens livsmiljö har samma bevarandemål som naturtyperna öppna mossar och kärr (7140), aapamyror (7310), taiga (9010) och skogbevuxen myr (91D0).

1.8.9 Slaguggla (*Strix uralensis*)

Artens ekologiska krav

Slagugglan är en av våra större ugglearter och kräver riklig tillgång på lämplig föda i form av olika smågnagare, främst sork men även skogsmöss, näbbmöss och fåglar upp till en ringduvas storlek. För att arten ska få en god häckningsframgång krävs höga gnagartätheter. Slagugglan trivs bäst i gles barr- och blandskog i anslutning till lämpliga födosöksområden i form av öppen mark såsom myrar, kalhyggen och småskaligt odlingslandskap. Där vill den häcka i ihåliga träd, framför allt s.k. skorstenstubbar. Skorstenstubbar bildas när stora träd bryts av t.ex. vid ett gammalt spillkråkehål. Tall är bäst eftersom lövträd med tillräckligt stora håligheter blir mera kortlivade, ihåliga ekar dock undantaget. Etablerade par är mycket stationära och p.g.a. bristen på lämpliga boplatser stannar de i reviren även under dåliga år. Arten jagar över arealer i storleksordningen 5-12 km².

Artens bevarandemål

Slaguggla förekommer i Lappland. Målet är att arten även fortsättningsvis ska förekomma regelbundet i området, men förekomsten kan variera naturligt mellan åren. Dess livsmiljö ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Artens livsmiljö har samma bevarandemål som naturtyperna öppna mossar och kärr (7140), aapamyror (7310), taiga (9010) och skogbevuxen myr (91D0).

1.8.10 Pärluggla (*Aegolius funereus*)

Artens ekologiska krav

Pärluggla föredrar tät granskog, helst sådan med små luckor och öppningar i form av stormfällan etc. men den häckar även frekvent i barr- och lövblandskogar innehållande tall, björk och asp. I områden med dålig tillgång på bohål accepterar den även ren tallskog. Ett krav på pärluggla är tillgång på lämpliga häckningsplatser i form av trädhåligheter. Den häckar helst i hål av spillkråka, men kan undantagsvis hålla tillgodo med naturliga håligheter och hål av gröngöling och större hackspett. Arten häckar gärna i holk.

Födan består av olika gnagare, främst sork men även skogsmöss, näbbmöss och småfåglar. För god häckningsframgång krävs höga gnagartätheter. Arten påträffas ofta i gränsområden till hyggen och inägor samt till större myrar, förmodligen för att bytestillgången är högre i dessa marker än centralt inne i den täta skogen. Emellertid utsätter sig ”kantugglorna” därmed för en högre predationsrisk från andra ugglor som t.ex. slag- och kattuggla. Pärluggla jagar över arealer i storleksordningen 3-10 km².

Artens bevarandemål

Pärluggla använder sig troligen av Lappland för födosök. Målet är att arten även i framtiden nyttjar området som en del av sin livsmiljö, men förekomsten kan variera naturligt mellan åren. Dess livsmiljö ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Artens livsmiljö har samma bevarandemål som naturtyperna öppna mossar och kärr (7140), aapamyror (7310), taiga (9010) och skogbevuxen myr (91D0).

1.8.11 Nattskärra (*Caprimulgus europaeus*)

Artens ekologiska krav

Nattskärnan behöver tillgång till lämpliga födosöks- och häckningsområden i form av torra glesa skogar eller tallplanteringar. Den vanligaste häckningsmiljön är gles, luckig tallskog på sandig mark eller hållmarker som troligen rymmer mer än 90 % av det samlade beståndet. Arten häckar ofta i sådana skogar särskilt om den ligger i direkt anslutning till små hyggen, gläntor, brandfält eller torra impediment. Nattskärnan livnär sig huvudsakligen på större nattflygande insekter som nattaktiva fjärilar, skalbaggar och tvåvingar. Under födosöket hittar man den i öppna områden som gläntor, över mossar, på kalhyggen, i kraftledningsgator och längs skogsomgärdande vägar. Födosöken kan under häckningen ske uppemot 5 km bort från häckningsplatsen.

Artens bevarandemål

Det förekommer häckande par av nattskärna i Lappland. Målet är att arten även i framtiden häckar i området, men antalet häckande par kan variera naturligt mellan åren. Dess livsmiljö ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Artens livsmiljö har samma bevarandemål som naturtyperna öppna mossar och kärr (7140), aapamyror (7310), taiga (9010) och skogbevuxen myr (91D0).

1.8.12 Spillkråka (*Dryocopus martius*)

Artens ekologiska krav

Spillkråkans häckning begränsas av tillgången på lämplig föda i form av vedlevande insekter och myror. Den födosöker ofta i träd, på stubbar m.m. gärna i rotrötad gran efter hästmyror. Tillgången på lämpliga häckningsplatser, främst i form av grov asp eller tall, är också viktig. För att spillkråkan skall häcka måste stamdiametern i brösthöjd överstiga 30 cm för asp och 40 cm för tall och tallen bör ha uppnått en ålder av 170 år.

Spillkråkan är något av en nyckelart i boreala och nemoboreala skogsekosystem genom att den årligen producerar ett stort antal bohål lämpliga för större hålhäckande fåglar och däggdjur som inte själva kan mejsla ut sitt bo.

Spillkråkans förekomst i Lappland är därför mycket viktig för många av de utpekade fåglarnas fortsatta överlevnad. Under sommarhalvåret i södra Sverige födosöker den över arealer i storleksordningen 100-1000 ha medan den vintertid rör sig över större områden.

Artens bevarandemål

Spillkråka förekommer i Lappland. Målet är att arten även fortsättningsvis ska förekomma regelbundet eller häcka i området, men förekomsten kan variera naturligt mellan åren. Spillkråkans livsmiljö ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Artens livsmiljö har samma bevarandemål som naturtyperna taiga (9010) och skogbevuxen myr (91D0).

1.8.13 Tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*)

Artens ekologiska krav

Tretåig hackspett har på många håll minskat kraftigt eller helt försvunnit under senare hälften av 1900-talet. Den huvudsakliga orsaken till nedgången är att den kräver tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i form av skog med ett stort inslag av döda eller döende träd. Arten föredrar olikåldrig naturgranskog med kontinuerlig förekomst av barkborreangripna träd och högstubbar, gärna i sumpskogar, men kan förekomma i flera andra skogstyper så länge det finns en rik födotillgång i form av vedlevande insekter. Häckningar har t.ex. konstaterats på brandfält, i lövbrännor och i äldre alstrandskog.

Tretåig hackspett är specialist på barkborrar (larver och vuxna individer) och då tillgången på barkborren fluktuerar med åren är tretåig hackspett mer rörlig än andra hackspettar. Förutom barkborrar äter den även larver av t.ex. fjärilar, flugor och steklar samt spindlar och mollusker. Häckningsreviret för tretåig hackspett är i storleksordningen 25-100 ha och för att den ska lyckas måste mängden död substrat överstiga 10-15m³/ha eller utgöra ca 5 % av den stående biomassan inom en areal av ca 100 ha.

Artens bevarandemål

Tretåig hackspett förekommer i Lappland. Målet är att arten även fortsättningsvis ska förekomma regelbundet i området, men förekomsten kan variera naturligt mellan åren. Dess livsmiljö ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Artens livsmiljö har samma bevarandemål som naturtyperna taiga (9010) och skogbevuxen myr (91D0).

1.8.14 Törnskata (*Lanius collurio*)

Artens ekologiska krav

Törnskatan kräver tillgång på öppna marker med rik insektsförekomst. På varma, solbelysta lokaler och på jordbruksmark föredrar den en mosaik av betade och mindre hårt betade ytor där artdiversiteten för växter och insekter är hög. För en lyckad häckning bör häckningslokalerna ha god tillgång på attraktiva insektsmiljöer i form av blommande och bärande buskar (t.ex. nypon, slån eller björnbär) i kombination med öppna partier, t.ex. betade gräsytor. När arten häckar rör den sig inom ett område på omkring 5 ha.

Artens bevarandemål

Det förekommer häckande par av törnskata i Lappland. Målet är att arten även i framtiden häckar i området, men antalet häckande par kan variera naturligt mellan åren. Dess livsmiljö ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Artens livsmiljö har samma bevarandemål som naturtyperna öppna mossar och kärr (7140), aapamyror (7310), taiga (9010) och skogbevuxen myr (91D0).

1.8.15 Orre (*Tetrao tetrix tetrix*)

Artens ekologiska krav

Orren är de öppna markernas skogshöna och häckar på hedar och mossar samt i tidiga successionsstadier efter kalhyggen och skogsbränder. Under sommarhalvåret äter orren mestadels vegetabilier där blåbärsblom är en viktig komponent medan födan på vintern är mer ensidig och i huvudsak består av björkknoppar. Liksom hos övriga skogshöns är god tillgång på insekter mycket viktig för kycklingarnas överlevnad. Arten rör sig normalt inom ett hemområde i storleksordningen 25-75 km².

Artens bevarandemål

Orre förekommer i Lappland. Målet är att arten även fortsättningsvis ska förekomma regelbundet i området, men förekomsten kan variera naturligt mellan åren. Dess livsmiljö ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Artens livsmiljö har samma bevarandemål som naturtyperna öppna mossar och kärr (7140), aapamyrrar (7310) och taiga (9010).

1.9 Hotbild - vad kan påverka arterna negativt?

Bland illegala verksamheter såsom tjuvjakt, dikning av sumpskogar och dylikt finns naturligtvis mycket som skulle kunna påverka arterna negativt, men sådana verksamheter tas inte upp nedan. De hotbilder mot naturtyperna som presenterats tidigare i bevarandeplanen kan i de flesta fall även betraktas som hot mot arterna. Här nedan listas ytterligare och mer arts specifika exempel på vad som ingår i hotbilden:

Predation från slaguggla är ett problem för många fåglar, bl.a. pärlugglan. Därför bör inte ansträngningar göras för att öka populationen av slaguggla, t.ex. genom uppsättning av holkar.

Störning från ett alltför intensivt eller oförsiktigt friluftsliv kan medföra misslyckad häckning för bl.a. fiskgjuse då den är särskilt störningskänslig vid boplatsen eftersom den ofta häckar vid stränder.

Förstörda spelplatser genom direkta strukturella förändringar eller störning från mänskliga aktiviteter är ett hot mot främst tjädern (men även i viss mån orren). Det är viktigt att identifiera och lokalisera befintliga spelplatser och säkerställa att dessa och den närmaste omgivningen bevaras intakta och störningsfria.

1.10 Bevarandeåtgärder

Lappland skyddas idag som naturreservat. Reservatsföreskrifterna och skötselplanen är tillräckliga för att uppfylla bevarandemålen inom området i norr där det inte bedrivs skogsbruk. För resten av området finns en särskild skogsbruksplan som tagits fram av Sveaskog. I denna har Sveaskog frivilligt avsatt de i bevarandeplanen utpekade naturtyperna och klassat dessa som NO/NS-skogar. Det bedöms därför inte vara nödvändigt med ytterligare bevarandeåtgärder i området.

Lappland ingår i Länsstyrelsens brandstrategi och arbete pågår för att kunna utföra en naturvårdsbränning i området, vilket bl.a. skulle gynna många fåglar och insekter.

Om området påverkas negativt av äldre dikningar och torvtäckter i och omkring området bör restaureringsåtgärder vidtas för att minska den negativa effekten, t.ex. genom igensättning av diken.

1.11 Uppföljning

De mål som har angetts i bevarandeplanen ska följas upp. Bevarandemålen kommer att följas upp med olika tidsintervall beroende på vilken naturtyp eller art som berörs. Uppföljningen kommer framför allt att ske i skötselkrävande objekt. Naturtyper som inte är skötselkrävande kommer att följas upp där Länsstyrelsen anser det särskilt motiverat, samt i ett mindre antal objekt som ingår i den nationella uppföljningen av Natura 2000.

1.12 Förankring av området och bevarandeplanen

Utpekandet av Natura 2000-området Lappland och framtagandet av bevarandeplanen har förankrats hos berörda enligt följande:

- Informationsbrev till berörda markägare augusti 2004
- Utkast till berörda markägare för underhandssynpunkter januari 2005
- Utkast till Skogsvårdsstyrelsen för underhandssynpunkter maj 2005
- Remiss till berörda markägare, myndigheter m.fl. oktober 2005.
- Bearbetning av bevarandeplanen med beaktande av inkomna synpunkter
- Beslutad av Länsstyrelsen i Västmanlands län december 2005

Efter regeringsuppdrag om kvalitetssäkring utifrån resultatet av 2004-2008-års basinventering:

- Remiss till berörda markägare, myndigheter m.fl. maj 2011

1.13 Typiska arter

Typiska arter är mindre allmänna, lätt igenkännbara och lätthittade arter som är typiska för sin naturtyp. Arterna är utvalda för att de reagerar snabbt på förändringar i miljön. De kan också vara en signal på lång kontinuitet eller att habitatet har tillräcklig storlek.

Listorna nedan visar de arter som är typiska för respektive naturtyp på nationell nivå, de arter som Länsstyrelsen känner till att de finns i området är markerade med **fet stil**.

1.13.1 Öppna mossar och kärr (7140)

Kärlväxter

<i>Svenskt artnamn</i>	<i>Latinskt artnamn</i>
brunag	Rhynchospora fusca

<i>Svenskt artnamn</i>	<i>Latinskt artnamn</i>
Småsilesår	Drosera intermedia

dvärgbläddra	Utricularia minor
dybläddra	Utricularia intermedia
dytåg	Juncus stygius
jungfru marie	Dactylorhiza maculata ssp.
nycklar	maculata
kallgräs	Scheuchzeria palustris
kärnspira	Pedicularis palustris
kärrull	Eriophorum gracile
mossnycklar	Dactylorhiza sphagnicola
myrlilja	Narthecium ossifragum
nålstarr	Carex dioica
rundsileshår	Drosera rotundifolia

Snip	Trichophorum alpinum
storsileshår	Drosera anglica
strängstarr	Carex chordorrhiza
taggstarr	Carex pauciflora
tuvsäv	Trichophorum cespitosum
tätört	Pinguicula vulgaris
vattenbläddra	Utricularia vulgaris
vattenklöver	Menyanthes trifoliata
vitag	Rhynchospora alba
vitstarr	Carex livida

Mossor

Svenskt artnamn	Latinskt artnamn
björnvitmossa	Sphagnum lindbergii
blek skedmossa	Straminergon stramineum
blodkrokmossa	Warnstorfia sarmentosa
brun glansvitmossa	Sphagnum subfulvum
drågvitmossa	Sphagnum pulchrum
flaggvitmossa	Sphagnum balticum
flytvitmossa	Sphagnum cuspidatum
guldskedmossa	Calliergon richardsonii
knoppvitmossa	Sphagnum teres
krokvitmossa	Sphagnum subsecundum
kärrkammosa	Helodium blandowii
kärrkrokmossa	Warnstorfia exannulata
mellanvitmossa	Sphagnum affine
myruddmossa	Cinclidium stygium

Svenskt artnamn	Latinskt artnamn
mässingmossa	Loeskyppnum badium
piskvitmossa	Sphagnum jensenii
praktvitmossa	Sphagnum magellanicum
purpurkrokmossa	Warnstorfia procera
rostvitmossa	Sphagnum fuscum
rubinvitmossa	Sphagnum rubellum
rufsvitmossa	Sphagnum majus
röd glansvitmossa	Sphagnum subnitens
röd skorpionmossa	Scorpidium revolvens
snärjvitmossa	Sphagnum austinii
sotvitmossa	Sphagnum papillosum
stor skedmossa	Calliergon giganteum
trubbuddmossa	Cinclidium subrotundum
ullvitmossa	Sphagnum tenellum

Fåglar

Svenskt artnamn	Latinskt artnamn
grönben	Tringa glareola
ljungpipare	Pluvialis apricaria
Myrsnäppa	Limicola falcinellus
orre	Tetrao tetrix

Svenskt artnamn	Latinskt artnamn
smålom	Gavia stellata
storspov	Numenius arquata
svartsnäppa	Tringa erythropus
sädgås	Anser fabalis

1.13.2 Aapamyrrar (7310)

Kärlväxter

Svenskt artnamn	Latinskt artnamn
björnbrödd	Tofieldia pusilla
brudsporre	Gymnadenia conopsea
brunag	Rhynchospora fusca
bäckbräsma	Cardamine amara
dvärgbläddra	Utricularia minor
dvärglummer	Selaginella selaginoides
dvärgtätört	Pinguicula villosa
dybläddra	Utricularia intermedia

Svenskt artnamn	Latinskt artnamn
myrbräcka	Saxifraga hirculus
myrstarr	Carex heleonastes
norrlandsarv	Stellaria borealis
nålstarr	Carex dioica
polargullpudra	Chrysosplenium tetrandrum
rostull	Eriophorum russeolum
rundsileshår	Drosera rotundifolia
slakstarr	Carex laxa

dystarr	Carex limosa	slätterblomma	Parnassia palustris
dytåg	Juncus stygius	snip	Trichophorum alpinum
fjällskära	Saussurea alpina	stjärnstarr	Carex echinata
gräsull	Eriophorum latifolium	storsileshår	Drosera anglica
gullbräcka	Saxifraga aizoides	strängstarr	Carex chordorrhiza
gullpudra	Chrysosplenium alternifolium	sumpstarr	Carex magellanica
huvudstarr	Carex capitata	svedstarr	Carex atrofusca
jungfru marie	Dactylorhiza maculata ssp.		
nycklar	maculata	taggstarr	Carex pauciflora
kallgräs	Scheuchzeria palustris	trådstarr	Carex lasiocarpa
			Trichophorum
		tuvsväv	cespitosum
kräklöver	Comarum palustre	tuvull	Eriophorum vaginatum
källarv	Stellaria alsine	tätört	Pinguicula vulgaris
källört	Montia fontana	vattenbläddra	Utricularia vulgaris
kärnspira	Pedicularis palustris	vattenklöver	Menyanthes trifoliata
kärrull	Eriophorum gracile	vitag	Rhynchospora alba
myggblomster	Hammarbya paludosa	vitstarr	Carex livida
myggstarr	Carex rariflora		

Mossor

<i>Svenskt artnamn</i>	<i>Latinskt artnamn</i>	<i>Svenskt artnamn</i>	<i>Latinskt artnamn</i>
bandbryum	Bryum weigeli	käppkrokmossa	Hamatocaulis vernicosus
blek vitmossa	Sphagnum aongstroemii	kärrkammossa	Helodium blandowii
blodkrokmossa	Warnstorfia sarmentosa	kärrkrokmossa	Warnstorfia exannulata
bäcknicka	Pohlia wahlenbergii	myruddmossa	Cinclidium stygium
drågvitmossa	Sphagnum pulchrum	mässingmossa	Loeskyppnum badium
flaggvitmossa	Sphagnum balticum	nordlig källmossa	Philonotis tomentella
guldskedmossa	Calliergon richardsonii	piprensarmossa	Paludella squarrosa
guldspärrmossa	Campylium stellatum	purpurkrokmossa	Warnstorfia procera
gyllenmossa	Tomentypnum nitens	purpurvitmossa	Sphagnum warnstorffii
klyvbladsvitmossa	Sphagnum riparium	röd glansvitmossa	Sphagnum subnitens
knoppvitmossa	Sphagnum teres	röd skorpionmossa	Scorpidium revolvens
korvskorpionmossa	Scorpidium scorpioides	skruvkällmossa	Philonotis seriata
krokvitmossa	Sphagnum subsecundum	späd skorpionmossa	Scorpidium cossoni
källmossa	Philonotis fontana	trädkällmossa	Philonotis caespitosa

Fåglar

<i>Svenskt artnamn</i>	<i>Latinskt artnamn</i>	<i>Svenskt artnamn</i>	<i>Latinskt artnamn</i>
blå kärnhök	Circus cyaneus	myrsnäppa	Limicola falcinellus
brushane	Philomachus pugnax	smålom	Gavia stellata
dvärgbeckasin	Lymnocyptes minimus	småspov	Numenius phaeopus
gluttsnäppa	Tringa nebularia	svartsnäppa	Tringa erythropus
ljungpipare	Pluvialis apricaria	sädgås	Anser fabalis

1.13.3 Taiga (9010)

Kärlväxter

<i>Svenskt artnamn</i>	<i>Latinskt artnamn</i>	<i>Svenskt artnamn</i>	<i>Latinskt artnamn</i>
grönpyrola	Pyrola chlorantha	plattlummer	Diphasiastrum complanatum
knärot	Goodyera repens	ryl	Chimaphila umbellata

lappranunkel	Ranunculus lapponicus
linnaea	Linnaea borealis
mattlumner	Lycopodium clavatum
norna	Calypso bulbosa

spindelblomster
svedjenäva
tallört
ögonpyrola

Listera cordata
Geranium bohemicum
Monotropa hypopitys
Moneses uniflora

Lavar

<i>Svenskt artnamn</i>	<i>Latinskt artnamn</i>
aspgelélav	Collema subnigrescens
brunpudrad nållav	Chaenotheca gracillima
bårdlav	Nephroma parile
dvärgbägarlav	Cladonia parasitica
garnlav	Alectoria sarmentosa
grynig filtlav	Peltigera collina
kattfotslav	Arthonia leucopellaea
knottig blåslav	Hypogymnia bitteri
kolflarnlav	Hypocenomyce anthracophila
ladlav	Cyphelium tigillare
liten aspgelélav	Collema curtisporum
liten sotlav	Cyphelium karelicum
luddlav	Nephroma resupinatum
lunglav	Lobaria pulmonaria
läderlappsav	Collema nigrescens
mörk blåslav	Hypogymnia austerodes

<i>Svenskt artnamn</i>
norrlandslav
nästlav
rödbrun blekspik
skinnlav
skrovellav
skuggblåslav
småflikig brosklav
sotlav
späd brosklav
stiftgelélav
stuplav
talltagel
vedskivlav
violettrå tagellav
vitskaftad svartspik
västlig njurlav

<i>Latinskt artnamn</i>
Nephroma arcticum
Bryoria furcellata
Sclerophora coniophaea
Leptogium saturninum
Lobaria scrobiculata
Hypogymnia vittata
Ramalina sinensis
Cyphelium inquinans
Ramalina dilacerata
Collema furfuraceum
Nephroma bellum
Bryoria fremontii
Lecidea botryosa
Bryoria nadvornikiana
Chaenothecopsis viridialba
Nephroma laevigatum

Mossor

<i>Svenskt artnamn</i>	<i>Latinskt artnamn</i>
aspfjädermossa	Neckera pennata
asphättemossa	Orthotrichum gymnostomum
blåmossa	Leucobryum glaucum
bollvitmossa	Sphagnum wulfianum
flagellkvastmossa	Dicranum flagellare
grön sköldmossa	Buxbaumia viridis
kornknutmossa	Odontoschisma denudatum

<i>Svenskt artnamn</i>
mörk husmossa
platt fjädermossa
skogshakmossa
skör kvastmossa
terpentinmossa
vedtrappmossa

<i>Latinskt artnamn</i>
Hylocomiastrum umbratum
Neckera complanata
Rhytidiadelphus subpinnatus
Dicranum fragilifolium
Geocalyx graveolens
Anastrophyllum hellerianum

Svampar

<i>Svenskt artnamn</i>	<i>Latinskt artnamn</i>
barkticka	Oxyporus corticola
blå taggsvamp	Hydnellum caeruleum
brandskikttdyna	Daldinia loculata
doftskinn	Cystostereum murrarii
doftticka	Haploporus odorus
dropptaggsvamp	Hydnellum ferrugineum
fläckporing	Antrodia albobrunnea
gammelgranskål	Pseudographis pinicola
goliatmusseron	Tricholoma matsutake
gropticka	Oligoporus guttulatus
gräddporing	Skeletocutis lenis
gränsticka	Phellinus nigrolimitatus
harticka	Inonotus leporinus

<i>Svenskt artnamn</i>
lakritsmusseron
lappticka
motaggsvamp
orange taggsvamp
ostticka
rosenticka
rynkskinn
rävticka
stjärntagging
stor aspticka
tallticka
trådticka
ullticka

<i>Latinskt artnamn</i>
Tricholoma apium
Amylocystis lapponica
Sarcodon squamosus
Hydnellum aurantiacum
Skeletocutis odora
Fomitopsis rosea
Phlebia centrifuga
Inonotus rheades
Asterodon ferruginosus
Phellinus populicola
Phellinus pini
Climacocystis borealis
Phellinus ferrugineofuscus

kandelabersvamp	Clavicornia pyxidata
koralltaggsvamp	Hericium coralloides
kötticka	Leptoporus mollis

veckticka	Antrodia pulvinascens
vedticka	Phellinus viticola
violmussling	Trichaptum laricinum

Fåglar

Svenskt artnamn	Latinskt artnamn
gråspett	Picus canus
järpe	Bonasa bonasia
lappmes	Parus cinctus
lavskrika	Perisoreus infaustus
mindre hackspett	Dendrocopos minor
nattskärria	Caprimulgus europaeus
nötkråka	Nucifraga caryocatactes

Svenskt artnamn	Latinskt artnamn
pärluggla	Aegolius funereus
spillkråka	Dryocopus martius
stjärtmes	Aegithalos caudatus
tallbit	Pinicola enucleator
tjäder	Tetrao urogallus
tofsmes	Parus cristatus
tretåig hackspett	Picoides tridactylus

Skalbaggar

Svenskt artnamn	Latinskt artnamn
barrpraktbagge	Dicerca moesta
Bronshjon	Callidium coriaceum
granbarkgnagare	Microbregma emarginata
Raggbock	Tragosoma deparium

Svenskt artnamn	Latinskt artnamn
reliktböck	Nothorhina punctata
sotsvart praktbagge	Melanophila acuminata
stekelböck	Necydalis major
åttafläckig praktbagge	Buprestis octoguttata

1.13.4 Skogsbevuxen myr (91D0)

Kärlväxter

Svenskt artnamn	Latinskt artnamn
Klotstarr	Carex globularis
Kärrviol	Viola palustris

Svenskt artnamn	Latinskt artnamn
mossviol	Viola epipsila
stjärnstarr	Carex echinata

Mossor

Svenskt artnamn	Latinskt artnamn
Bollvitmossa	Sphagnum wulfianum
flagellkvastmossa	Dicranum flagellare

Svenskt artnamn	Latinskt artnamn
kornknutsmossa	Odontoschisma denudatum

Fåglar

Svenskt artnamn	Latinskt artnamn
Järpe	Bonasa bonasia
Spillkråka	Dryocopus martius
Tjäder	Tetrao urogallus

Svenskt artnamn	Latinskt artnamn
tretåig hackspett	Picoides tridactylus
videsparv	Emberiza rustica

1.14 Litteratur

Loreth T., 2007, *Nätfiske i Västmanlands län 2007*, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Miljöenheten, rapport 2007:18

Länsstyrelsen i Västmanlands län, 1988, *Våtmarker i Västmanlands län*, område 11F5J09, 11F5J10, 11F5J11 och 11F6J09

- Länsstyrelsen i Västmanlands län, 1996, *Reservatsbeslut och skötselplan för naturreservatet Lappland*, Dnr 231-6926-95
- Länsstyrelsen i Västmanlands län, 2005, *Bevarandeplan för Natura 2000-området Lappland SE0250018*, Dnr 511-9870-05
- Länsstyrelsen i Västmanlands län, 2010, *Strategi och riktlinjer för naturvårdsbränning i skyddade områden i Västmanlands län*, Naturvårdsenheten, rapport 2010:08
- Natura 2000-databasen, område Lappland, SE0250018 (ej tryckt)
- Naturvårdsverket, 2005, *Art- och naturtypsvisa vägledningar för Natura 2000* (ej tryckt)
- Sveaskog. 2012. Skogsbruksplan med naturvårdsklassning.

